

ئاگاداری و روونکردنەوە بۆ راي گشتى

دربارەي کۆنفرانسى كوردىستانى

ماوهىكە دەزگاكانى راگەياندىن باس لە كۆنفرانسىكى كوردىستانى دەكەن، كە بە پىيى دەنگوباسەكان بريارە لە ماوهى ۲-۱ مانگى داھاتوودا لە هەولىر بېھستىت. ديارە ئەو دەنگوباسانە چىرىۋەنەتەوە بە پەيدەندى لەگەن راگەياندىنىكى سەرۆك كۆمارى عيراق، جەلال تالەبانى، لە كاتى سەرداھەكەي بۇ تۈركىيا كە كۆنفرانسىكى ئەواھا لە هەولىر دېبەستى.

ئىمە دەستەيەك لە رووناكىرىمان پىشكەش بە بەرپىزان مەسعود بارزانى و جەلال تالەبانى كرد، يەكىك لەو پەرۋازانە پېشىنارى بەستىنە كۆنفرانسىكى كوردىستانى سەتسەرى (ھەر چوار پارچەي كوردىستان) ئەكاديمى-سياسى بۇ كە لە هەولىر بېھستى وە پەرۋازەكەي تريشيان بېرۈكەي ناوبىزىوانى دەسەلاتى باشۇرۇ كوردىستان بۇ لە نىيوان پك و حکومەتى تۈركىيا.

مەبەست لەو كۆنفرانسە بە رادەي يەكم ئەوهبوو كە لە رىڭەي دىالوگىكى ئەكاديمى-سياسىيەو گفتۇگۇ دەربارە دۆزى كورد لە ھەر چوار پارچەي كوردىستان بىكى، خويىندەنەمەك لە ھەنۇوكەي كورد بىكى و تەسەورىكى كوردىستانىش بۆ داھاتوو گەللاھ بىكى... جىڭە لە ژمارەيەك گوتارى ئەكاديمى كە دەبۇو لە لايەن شارەزاياني كورد و بىانى پىشكەش بىكىن، مەبەست بۇو بەشىكى گرنگى كۆنفراسىش بۆ چوار ورکشۇپى ھاوتەرىپ (بۇ چوار پارچەي كوردىستان) تەرخان بىكى. ھەروھا بېرىار بۇو كە كۆنفرانس راگەياندىنىكى كۆتايى ھەمە لايەنلىكەي تەۋەتەوە كە تىايادا كۆمەللىك پەرنىسىنى نەتەوەدى كوردىستانى لە خۇ بىكىت... بە داخەوە، دواي چوار سال لە خىستەنەپروو ئەم پەرۋازى كۆنفرانسى كوردىستانىيە و كار و كۆششىكى زۆر بۇ بە جىڭەياندى، لە دوا ساتدا بريارى نەبەستى كۆنفرانس لە لايەن دەسەلاتى سىاسىيەوە درا. لە لايەكى تەرەوە بە ماوهىكى كەم دواي ئەم بېرىارە دەنگۆي بەستى كۆنفرانسىك بە ھەمان ناو (كۆنفرانس كوردىستانى) سەرىيەلدا. لە رۆشنايى ئەو پېشىدەچۈنەنە بېپۈيىستان زانى ئەم روونكردنەمەي بەرەدەست بەدەينە راي گشتى كوردىستانى:

(۱) دواي سالىك لە پىشكەش كەردى پەرۋازى كۆنفرانسى كوردىستانى واتە لە ھاوينى ۲۰۰۶ شاندىك لە دەستەيەك لە رووناكىرىمانى كوردىستانى چاوى كەوت بە سەرۆكى ئەنجومەنەنە وەزىران، بەرپىز نىيچىرەقان بارزانى، بۆ بەرجەستە كەردى پەرۋازى كۆنفرانس و بەدەستەيىنانى پېشىگىرى ئەو بۇ بېرۈكەكە. بەرپىزان زۆر بە گەرمى و بە ھەلۆسەتەيەكى شايستەوە پېشوازى لە بېرۈكەي كۆنفرانس كەر و جختى لەسەر بە سەربەخۇى و بىلایەنە ھېشتنەوەي ھەولەكەمان كەر و گفتى ئەوهشى دا كە ھەر چى لە توانايدا بىت دىريغى نەكتە لە پىتاوا سەرخىستى كۆنفرانس. ھەر بۇ ئەمە بەستەش بودجەيەكى تايىبەتى بۆ ئامادەكارى و ئەنجامدانى كۆنفرانس تەرخانىكەد و دواتر زىاتر لە چوار جار، وەك بايدەخان و بەدواداچۈونى ئامادەكارىيەكانى كۆنفرانس، لەگەلماندادا كۆبۈويەوە. لە رۆشنايى ئەو پېشىگىرى و ئىلىتىزامەدا، كۆمەتەيەكى ئامادەكارى كۆنفرانس بە مەبەستى ئەنجامدانى لايەنە بېراكتىكەيەكانى كۆنفراس پېكھات. كۆمەتەكە ھەر لە دەستەي رووناكىرىمانى كوردىستانى و چەند ئەندامىكى تر و نويىنەر بەرپىز نىيچىرەقان بارزانى پېكھات.

(۲) بۇ ئەوهى ئامادەيى باشتى بۇ بىكىت، كۆنفرانسەكە دوو جار دواخرا وە دوا جار بېرىار وابۇو كە لە ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ ئى مانگى ئۆكتۆبەرى سالى راپىردوو (۲۰۰۸) لە ھەولىر بېھستى بە بەشدارى نويىنەرانى زۆربەي ھەرە زۆرى حىزبە كوردىستانىيەكانى ھەر چوار پارچەي كوردىستان، ژمارەيەكى زۆريش لە نويىنەرانى كۆمەلگەي مەدەنلىكى سىاسەتمەدار و ئەكاديمىكار و ناوهنەدەكانى لېكۆلىنەوە و دەسەلاتى سىاسى لە باشۇرۇ كوردىستان بە ھەر سى سەرۆكايەتىيەكەيەوە. ھەروھا بېرىار بۇ ژمارەيەكى شايستە لە بىسپۇرانى بىانى، شارەزا لە بوارى مىزۇو و سىاسەتە كوردىيەكان (لە ئەوروبىا و ئەمریکاواھ، ئامادەي كۆنفرانس بن). بەلام، بە داخەوە، دواي ئامادەكارىيەكى يەكجار زۆر، كە كات و وزەيەكى زۆرى بىردىن، وە دواي ئەوهشى كە بە رەسمى بانگھېشى مىۋانەكانىش كرابۇو وە ئامادەكارى جىيەكەورىيەكى كۆنفراس تەواو بوبۇو وە بىگە ھەندىك لە مىۋانانى كورد و بىانى بە مەبەستى

بهشداری له کۆنفرانس گئيشتبونه کوردستانیش، له ناکاودا (له سەرھاتای ئوكتوبەر) برياري نەبەستى کۆنفرانس له لايەن دەسەئاتى سپاسىيەوه بە كۆميتى ئامادەكار راگەيەندرا.

(۳) به داخه وه تایستا نیمه، ودک دستیه ک له روناکبیرانی کوردستانی، وردکاریه کانی بریاری له ناکاوی راگرتني کونفرانسی کوردستانی به ته اووهتی نازانین وه تا نیستا له گلن چاوه روانیه کی زور، به نوسراو له وردکاریه کانی بریاری نه بهستن و لاینه نئالوز مکانی ئهو بپیاره ئاگدار نه کراوینه ته وه؛ ته نیا ئه وه نه بی که گواهه بارودوخ ریگه به بهستنی کونفرانسیکی له و شیوه يه له ههولیر نادات. له راستیدا نیمه وەلامی ئهو نامه يه شمان نه دراوه ته وه که تیايدا داواي کۆمەلیک رونکردنە وەمان دەربارە بپیاري نه بهستنی کونفرانس کردوو.

(۴) گرنگه لیزددا ئەوهش بلىين كە له ماوهى ئامادهكارى بۇ كۆنفرانس، كۆبۈونهوهى چېر و دوور و درېز لەگەل ئەو كەس و لايەنانەدا كراوه كە مەبەستت بوبو هەلۋىستيان لەمەر كۆنفرانس بىزازى و بىرۆكە پەپۆزەكە لایان بەرجەستە بىرى و دواتر بانگەشت بىكىن بۇ بهشدارىكىن لە كۆنفرانسدا. دىارە لەم راگە ياندىنى بەردەستدا ناكى ئاوى هەر ھەممۇ ئەو كەس و لايەنانە بەھىنرى كە بۇ ئەم مەبەستە سەردىنيان كراوه و گفتۇگۇيان لەگەلدا كراوه. بە ھەر حال ئەوهى بە تايىبەتى گرنگە بۇ مەبەستى ئەم راگە ياندىنى بەردەست و پەھيەندى بە هيئە سىاسىيەكانى باشۇورى كوردستان و دەسەلاتى سىاسى لەۋى ھەيە، گرنگە ئاوى ھەندى كەس و لايەن بەھىنەن كە سەردىنيان كراوه (ھەندىكىيان زياڭتار لە سى جار) و پېتىگىريان بۇ بەستى كۆنفرانس بەردەست ھاتووه و بانگەشت كراون بۇ بهشدارى لە كۆنفرانسدا لەوانەش بەپېزان كۆسەرتەت رسۇل عەلی (جيڭرى سەرۋىكى ھەرىم و جىڭرى سکرتىيرى گشتى يەكىيەتى نىشتمانى كوردستان)، عومەر فەتاح (جيڭرى سەرۋىكى حەكومەت)، فازل میرانى (سکرتىيرى مەكتەبى سىاسى پارتى ديمۆكراتى كوردستان)، د. كەمال فۇئاد (لە بېرى مەكتەبى سىاسى يەكىيەتى نىشتمانى و وەك ئەندامى ئەو مەكتەبە)، سەلاحدىن بەھائەددىن (ئەمیندارى يەگىرتوى ئىسلامى)، قادر عەزىز (سکرتىيرى حىزبى زەممەتكىشانى كوردستان)، كەمال شاكر (سکرتىيرى حىزبى كۆمەنسىتى كوردستان)، عەلی باپىر (ئەمیرى كۆمەل ئىسلامى)، مەھمەددى حاجى مەحمود (سکرتىيرى حىزبى سۆسيالىيەتى ديمۆكراتى كوردستان)، قوباد تالەبانى نۇئىھەرى حەكومەتى ھەرىم لە ئەمرىكا، سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان (عەدنان موقتى) و جىڭگەكە (كەمال كەركوكى) و ژمارەيەكى زۇر لە كەسايىتى سىاسى و ئەكادىمىي و روۋەنبىر و چالاڭفانى بوارى كۆمەلگەي مەدەنى كوردستان. ھەر ھەممۇيان بە گەرمى (دىارە بە ھەندىك جىاوازىيەوە) پېشىوانى گەرمى خۇيان بۇ ئەو كۆنفرانسە و ئامادەبۇون تىايىدا دەربىرى و بىگە ھەندىكىشيان گفتى ئەوهيان پېيداين كە ھاواكارى بىكەن بە ھەرچى لە دەستيان دىت بۇ سەرخىستى كۆنفرانس. بەلام ئەوهى جىڭە داخ و سەرسورمانە ئەوهى كە دواى بېپارى نەبەستى كۆنفرانس بە ھەمان رادەي پەرۋىش بۇ بىرۆكە كۆنفرانس بە دواداچۇن و خەممۇرى لەو لايەن سىاسىيەنە پېشان نەدراوه (ھەلبەتە دىسان بە ھەندىك جىاوازىيەوە). زۇر بە تايىبەتى بىيەنگى مەكتەبى سىاسى يەكىيەتى و مەكتەبى سىاسى پارتى لە مەسىھەلەي بېپارى نەبەستى كۆنفرانس بە لانى كەممۇوهەلۋىستىكى زۇر سەرسورھېنەر و گوماناويە. بە بېرىا ئىمە ئەدو دوو حىزبە خۇيان لەو بېپارى بەپېرسن، . . ئە دوو حىزبە دەبىن و دەلەمى ئەپرسىيارەش بىدەنەوە، كە ئايا بۇ تەنەنە بەر لە چەند مانگىك بارودۇخى باشۇورى كوردستان يارمەتىيدەر نەبۇ بۇ بەستى كۆنفرانسىيەكى ياكۇنگەرەيەكى كوردستانى لە ھەولىر بەلام ئىستا ھەمان بارودۇخ يارمەتىيدەر؟ دەپرسىن ئايا ئەوه چەپانكارىيەكى بەنەرتىيە كە لە جوڭارافىي سىاسى كوردستان و پېيگەدى دەسەلاتى سىاسى لە باشۇورى كوردستان رەۋىداوه بۇ ئەوهى ئىستا مومكىن بىت كۆنفرانسىيەكى لەو جۆرە لە ھەولىر بەبەستى؟ بە ھەر حال دەبىن پەرۋىش و ھەلۋىستى پۇزۇتىقانە زۇرېيە ھەرە زۇر ئىزە سىاسى و كەسايىتىيەكانى رۆزھەلات و باکوور و خواروو ئۆزئاواي كوردستان بەرامبەر بە بىرۆكە كۆنفرانس و ئامادەبىيان بۇ بهشدارى تىايىدا بەرزىبەر خىتىرىت و خىتىك تەتھەم.

۵) دیاره کیشیه‌کی گرنگ له ناماده‌کاری بو کونفرانس مهسه‌له‌ی هه‌لوهسته و ناماده‌بwooون يا نه‌بوونی پک بوو له کونفرانسا: له هه‌لویستدا ئه و حیزبیه وا دهزانی که تنه‌ها ئه‌وانن خاوه‌نى بیرۆکه‌ی به‌ستنی "کونگره‌یه‌کی کوردستانی" و له بئر ئه‌وهش بۆیان قەبەوەلناک ئى كە كەمسان، ت با هەندى سپاس، ت با هەندى كەنفانس، با كۆكى كەنفانس، با كۆنگەمى كەدستانيان هە، و كارى بەـمكەن، . . . ئەممە له

زور ریگاوه نزیکبونه و همان له پک کرد بو با نگهیشتگردنی بو کونفرانس؛ بو نمونه ههر نهی چوار کوبونه و له گهله نوینه ری کونگره نته و دی، که پک تاییدا بالا دهست و بپارده، کراوه. ثهود جگه له به کارهینانی که نال و شیوازی تر بو زانینی هه لؤیستی پک و گهیشت به سرکردایه تیه که و با نگهیشتگردنی به و سیغه یه که همه شیاو بوبو: کومیته ئاماده کالاری کونفرانس سیغه ئاماده بونی ناراسته و خوی بو پک پیشیار کرد: واته پک به شدار نهیت راسته و خو له کونفرانس، به لکو به شداریه که يان له ریگه ئماره بکه که سایه تی بی که خویان به لایانه و باش، ههتا بگره نوینه رایه تیکردنی پک له لایه کونگره نته و دیانه و دیسان ئاله نه تیقیکی کراوه بوبو و هستیشمانه سه ر میزی گفتگو. به داخله و پک کراوه نه بوبو ئه و سیغانه قمبوول بکات ئه گه رجی زویه همه زوی هیز و که سایه تیه کانی تر ئه و سیغه ئاماده بونی ناراسته و خوی (پک) یان لا پهنهند بوبو و همندیکیان کاریشیان به و ئاراسته یه کرد. حیگه ئامازه شه که نامان له و شیوازی ئاماده بونی ناراسته و خوی پک نا (سیغه کونفرانسی مه دریدی ۱۹۹۱) که له ویدا ریکخراوی ئازادیخوازی فه لستینی و سه رکه که یاسر عه رهات قمبوولیان کرد که له ریگه ئهندی که سایه تیه و ناراسته و خو به شداری له کونفرانسی مه دریدا بکه. حیگه و دیبرهینانه و شه که ها و کات له گهله پیشکه شکردنی پرۆژه کونفرانس له حوزه ایرانی ۲۰۰۵ به بپریزان مه سعوود بارزانی و مام جهال، پرۆژه که به ههمان گرنگیمه، ها و کات، درا به (پک) ش.

(۶) دهی ئه و ش جختکهینه و که نهک همه بست بوبو که کونفرانس له سه ر دوزی کورد له هر چوار پارچه کور دستان رابوهستی به لکو له به یانیکی کوتاییدا دهستانی شانی کیشکان و چاره سه ریه کان و شیوازه همه شیاو و کاریگه ره نته و دیه کانی دیپلوماسی کور دیش بکات، به بی جیاوازی پارچه کان. نهک هر ئه و به لکو خواستیکیش له پرۆژه که ماندا هه بوبو و دواتر له پرۆسی خو ئاماده کردندا گهله بوبو ئه و ش بوبو که کونفرانس که نابی دیارده تنهها یه کجا ر بی؛ به مانایه کی تر مه بست وابوو که کونفرانس که ببی به دهستیک بوبه رهمه مهینانی پلاتفۆرم (مونتمدا یا مولتهقا) یکی کور دستانی، که و دک دامه زرا و دیه کی نته و دیه بتوانی ببیته سه ر چاوه فه راهه مکردنی ها و ئاهنگی کور دستانی سه ر تاسه ری. دهکرا له دوار و زیشا هه ئه و پلاتفۆرم ببواهی ته دهستگا و ناوندند و دامه زرا و دیه کی کور دستانی، خاون سرتاتیزی نته و دیه.

(۷) کومیته ئاماده کار گووتار و درو و شمیکی بو کونفرانس گهله کرد که کرۆکه که (ئاشتی له ناوه و ناشتی له گهله ده ره) دیالوگ له ناوه و دیالوگ له گهله ده ره؛ به مانایه کی تر ئاشتی و دیالوگ کور دی - کور دی و ناشتی و دیالوگ کور ده گهله ده ره، لایه کی تر ره کونفرانس به هیچ شیوه که مه بستی ئه و نه بوبو که چه کفریدان به سه ر (پک) دا بسپینی به لکو له لایه کی تر ره بانگه شهی چاره سه ری بنه رهتی به ریگه ئاشتی و دیالوگ جختکهی ته و به مانایه کی تر ئیمه له و باوه پهدا بوبو که بهم شیوه گووتاره ده کری کومه لیک مه بستی نته و دیه و ئیقیمی و نیونه نته و دیه بپیکندری و بزافی سیاسی کور دستان به گوتاریکی ها و چه ره و له رووی سیاسی و دیپلوماسی و "پر چهک" بکات.

(۸) له کاتیکدا باسی بستنی کونفرانسیک له ههولیر له سه ر پییه، ئیمه ده باره ئه و کونفرانس چاوه روانکراوه ئه م چهند خاله خواره و دخهینه روه:

- ئیمه و دک دهسته یه ک له رووناکبیرانی کور دستانی به هیچ شیوه که، رسمی یا ناپرسمی، ئاگادر نه کراوینه ته و له و کونفرانسی که دخوازی له ههولیر ببسته و نه له ده دوره و نه له نهیکه و پهونه دیمان به و ههولی کونفرانس و دیه
- ئیمه وا ده زانین بیر و که ئیمه بو بستنی کونفرانسیکی کور دستانی راسته قینه و ئه و کاره له ماوه چوار سالدا ئه نجام ماندا له گهله ئاماده کاری بو ئه و کونفرانسیکی له و جوړه به هیچ شیوه که یه کتر ناگریت و له گهله ئه و کونفرانسی که مه بسته له داهاتووی نزیکدا له ههولیر ببسته. له لایه کی تر ره ئه و که متین ئیلیزامی ئه خلاقيه که ئاماده کارانی کونفرانس چاوه روانکراوه و به تایبه تی سرکردایه تی یه کیتی و پارتی پیزانین و هه لؤیسته یه کی رسمی پیشان بدنه له مه کار دهسته روناکبیرانی کور دستانی و کومیته ئاماده کاری. له راستیدا تا ئیستا هیچ پیزانین و هه لؤیسته یه رسمیان ده نه بپیوه له مه کار و خه باتی ئیمه بو بستنی کونفرانسیکی کور دستانی راسته قینه. با پارتی و یه کیتی هه نهیه بو جه ماوه ری خه لکی کور دستان روونبکه نه و ئایا بو بپیاری نه بستنی ئه و کونفرانس یان دا که مه بست بوبو له ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ ئوکتوبه ری

پارسال ببهستهیت بهلام دوای مادیه کی زور که م خویان کرد به خاونی پرۆژه که . . ئاخر نه خویندنه و، به لکو بگره سپینه ودی، ههول و خهباتی ئهوانی تر و ریزدانهنان بؤی و ههندیک جاریش داگیرکردنی ههول و خهباتی ئهوانی تر، پهتایه کی سیاسی کوژده و له کولتوری سیاسی دیموکراسیشا جیگه نابیتەموده.

ج- له گوشیه کی دلسوژیه و بانگویشتی ههموو ئه و هیز و که سایه تیه سیاسی و روشه نبیریانه که بانگویشتی کونفرانس داهاتووی ههولیر دهکهین که نه بن به بھیشک له گهمه يه که دواجار له بې سوودی نهته ودی زیانیک نهته ودی لیبکه ویتەموده. ئهوهی کورد ئه مەرپ پیویستیه تیه ئه ودیه که ئمو ئیرادیه بگەرینیتەموده که سالههایه له و نمته ودیه زه توکراوه، نهک به بې ئیراده به ویست و خواستی ئهوانیت بجولیتەموده و ئه و ئیرادیه پهراویز بکات. . . !

د- ئهوهی که بپیاره له ههولیر بکری سیفەت و که سایه تی سیاسی کونفرانسی نهته ودی و دنگری و له باشترين حالەتیشدا کوبونه ودیه کی تایبەتیه و بۇ مەبەستیکی زور سنوردار و کاتى و دیاریکراوه.

ه- زور گرنگه ئه و کەس و لایه نانه که له میدیا کاندا پرسیاریان دهرباره کونفرانسی نهته ودی کوردستانی لیده کری، به تایبەتی ئهوانه بپیار بۇ به شداری ئه و کونفرانس ببن که ئیمە هه لگری بېرۆکە کە بوبین و کارمان بۇ کرد، ناگاداری ئه و راستیانه سەرەموده بىن و هەلۆیستی خویان به راشکاوی رونبکە نهود.

دەستمەیەك له رووناکبىئانى کوردستانى

(وەك كپۆكى كۆمیتە ئاماھەكارى كونفرانسی کوردستانى: کوردستان له جيھانىکى پې لە گورەنلار . . . ، که بپیار بۇ له ههولیر (له ۱۶ و ۱۷ و ۱۸) ئۆكتۆبەری پارسال ببهستە).

۲۰۰۹-۳=۲۵

تىبىنى:

۱) تکايە بۇ بىنىنى ئه و پرۆژەيە که بەر له ٤ سال پىشکەش بە لایه نە پەيوندىدارەكان کراوه، بپوانە:

<http://www.burhanyassin.com/Proje%20%20%20.PDF.pdf>

۲) بۇ ناگاداری زىزەت دهربارە ئه و کونفرانس کوردستانىي که ئیمە ماوهی چوار سال کارمان بۇ کرد، تکايە بپوانە ئەم سى پەيوندىيە خوارەموده:

<http://www.burhanyassin.com/Alay%20.Azadi%20%20%20.pdf>

<http://www.burhanyassin.com/Alay%20.Azadi%20%20%20.pdf>

<http://www.burhanyassin.com/Alay%20.Azadi%20%20%20.pdf>

۳) له پرۆسە ئاماھەكارىدا ناوى کونفرانس گۈرا له (کۆنگرە ئاماھەكارى دهربارە کورد و پرۆزە رۇزھەلاتى ناومەستى مەزن) بۇ کونفرانسی کوردستانى: کوردستان له جيھانىکى پې لە گورەنلار - دیالوگىکى ئەکاديمى سیاسى).